

Paisaia eraldatzea

Belardiak osatutako mosaikoen gainetik, paisaia berria barreiatzen da. Baserrietako nekazaritza-jarduera krisian dago; familia bakarrarentzako eraikin gehienetan, baserriaren eredu arkitektonikoa da nagusi, baina belarraren ordeztu, soropila nabarmenduz doa.

HELBURUAK

- Lurralde-politikaren eta paisaiaren arteko lotura aztertzea.
- Paisaia atlantikoaren etorkizunari buruzko gogoeta egitea.

EUSKAL HERRIKO isurialde atlantikoko landa-lurraldea baserriaren inguruan egituratu da tradizioz. Produktio-unitate hori etxeak eta lurrek osatzen dute (lurren azalera oso gutxitan heltzen da 10 ha-ra).

Baserria: paisaiaren kudeatzailea, lehen eta orain

Baserriak eta horren ustiakuntza-erak itxuratutako landa-paisaia honelakoxea izan zen: mendien maldetan sakabanatutako baso-alorrak eta belardiak. Gizakiaren kolonizazio-prozesua garatu ahala, larrediek ordeztu dituzte basoak. Lurraldea Antolatzeke Artezpideek —LAA deritzenek— honako hau xedatzen dute: *Euskal baserriak Autonomia Erkidegoko landa-paisaiaren atal dira, eta horiek jardunean mantentzeko ahalegina egin behar da.* (Eusko Jaurlaritza, 1997, 123. or.). Gaur egun, LAAen arabera, baserria paisaiaren kudeatzailea da; baina, praktikan, baserrien bi herenetan, nekazaritza ez da inola ere jarduera nagusia. Baserriak etxebizitza baino ez dira, baina nekazaritza ia guztiz galdu da. Paisaia atlantikoko belardi esanguratsuak basoa belarkarek ordeztu izanaren ondorioa dira. Belardiok mantentzeak lan neketsua eskatzen du.

Gaur egungo alternatibak

Gaur egun, kalitateko janarien ekoizpenarekin eta baserrietako jarduera berriekin lotutako alternatiba berriak bilatzen ari dira: berme-markak, labelak eta jatorrizko deiturak. Landa-turismoa irtenbide bat izan daiteke, jarduera ekonomiko berriak bilatzeari dagokionez. Baserririk batzuk aldaketa horietara moldatuz joan dira; baina horiek ez dira baserri guztien %2-ra izatera heltzen. Tradizioz, baserria bere inguruaren kudeatzailea izan da, eta lurraldearen antolamenduak bera zaindu eta babes-teko ahalegina egin du beti; hala ere, antza denez, zail samarra da erronka hori eta lurralde-politikaren helburu orokorra bateratzea.

Lurraldea antolatzeke politikaren oinarriak

Antolamenduaren baitan, belardiak hartzen dituen kategoriak beraien babes bilatzen du, honako helburu

bikoitz honekin: lurzoruen gaitasun agrologikoa eta nekazaritzako eta abeltzaintzako jarduerak mantentzea. Lehenetsun horrekin bat, etxebizitza-erabilera bakartu nekazaritzako jarduerarekin loturik baino ez da onartuko; hazkunde urbanistikoa, gainerakoan, lehendik dau den biztanleguneen barruan baino ez da baimenduko.

Paisaiaren erabileran jazo ohi diren kontraesanak

Gure herri honetan, lurra horren baliabide urria izanik, lurralde-politika bi alderdiren artean ezbaian dabilkigu: batetik, baserria nekazaritzako ustiapen-unitate gisa mantentzeko printzipioa dugu, eta bestetik, *desurbanizazioa* deritzon *premiazko gizarte-beharrizanari* irtenbidea eman beharra.

ARIKETA:

zuen inguruneke nekazaritza-jarduerak

Ariketa honetan, zuen inguruan garatzen diren nekazaritza-jarduerari buruzko informazioa bilatzea proposatzen dizuegu. Eskualdea nahiz udalerria har dezakezue unitatetzat:

- Eskualdean, zenbat lagunek dihardute nekazaritzan?
- Ekonomiaren zenbateko portzentajea dagokio nekazaritzari?
- Nolakoa da inguruneke paisaia?
- Nolako etorkizuna dute zuen inguruneke baserriek?

Informazio horrekin, honako gai hauen gaineko eztabaida antola dezakezue ikasgelan:

- Baserriaren iraganaldia, orainaldia eta etorkizuna.
- Nekazaritzaren eragina paisaiaren iraupenean.
- Administrazioak landa-paisaia eta belardiak babesteko hartu beharko lituzkeen neurriak.

Informazio gehiago:

EUSKO JAURLARITZA: **Euskal Autonomia Erkidegoko Lurraldearen Antolamendurako Artezpideak**. Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurumen Saila. Vitoria-Gasteiz, 1997.